

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis, decimo-quinto mensis Januarii, anno Domini M. DCC. L.

M. TUSSANO-GILBERTO BOULLAND, Consiliario Medico Regis ordinario in ejus Castelleto, Doctore Medico, Præside.

An Anginæ Gangrænosæ Emeticum?

I.

UT à Mechanicâ corporis humani, certis legibus, ac diversimodè ordinatâ pendet sanitas, sic à pluribus diversisque causis procreatur morbus; ex multiplici enim fonte exurgit, intùs sic & extùs oppugnatur homo; nulla ipsius ætas à morbis libera, nulla illius pars, quam morborum agmen non invadat; undiquè serpit mors, alii seriùs, ociùs alii mactantur, alii illo, alio alii morbo tolluntur, & quasi satis non esset singula humani corporis viscera suis cruciari morbis, quasi non sufficeret homines tot modis orco tradi, alia deteriora, frequentioraque ingruunt mala, quæ ubiquè periculum invehunt, nec temperamento,

nec sexui, nec ætati parcent epidemicè sævientia, sed inter morborum epidemicè hanc, illam regionem infestantium familiam, eam numeres Anginæ speciem, quæ hanc urbem Parisiensem anno præterito insolentibus symptomatibus irrupit, juvenilem ætatem repentè insultavit, fœmineumque sexum præsertim aggressa est; plures paucis diebus lacessivit, necavit celeritèr, contagiosa, & funeribus famosa illa lues; pueri quos intra sex vel octo dies occidit, videbantur illius deliciæ, eò quòd debiliora illorum sanguinis principia, hebescentes solidorum potentiæ, debiliorque corporis textura morbi epidemicè grassantis efferos motus, & incendia non potuerint sustinere; aliquandò post primos furoris insultus velut mitigata illa lues, aliquantenùs inducias facere visa est, sed de novo, quasi ex condicto repullulavit, & quos simùl torsit, nusquàm deseruit, nec suis cruciatibus immunes dimisit; ab eâ immani Anginâ jugulatæ sunt puerulæ quibus parcere videbatur; diebus octo ægram sublatam vidi, constante mente, integrisque sensibus, cujus aperto cadavere, interiores faucium, laryngisque musculi phlegmone, maculis albis & duris, seu potiùs crustis, erant vitiati: rubor obscurus se prodebat conspicuum ad internam Trachææ Arteriæ membranam usquè propensum, qui Gangrænam evidentem nobis significavit & patefecit.

II.

AB aurâ salino-sulphureâ perniciosæ mobilitatis proficisci Anginam, quæ grassando urbem Parisiensem peragravit, non temerè dixeris; totum aerem inquinatum idcircò non asseras; sed, certis de causis explodi & volvi, donèc in hunc, vel illum locum procumbat illa aura, sic intactis locis, in uno commoratur, sic relictis intervallis, longè, lateque se diffundit, nec est omnibus æquè perniciosa, sed vires suas præsertim exerit, & morbum producit, ubi adest ad concretionem, & spissationem in humoribus propensio, ubi adest in fibris ad relaxationem pronitas; illâ ratione, senibus & adultis parcit, pueros, puerulas potiùs exercet illa Anginæ species, lympham primò aggrediuntur innumeræ, oculos fugientes, in atmosphærâ nostrâ diffusæ maligni moris salinæ particulæ, quæ cum aere inspiratæ, in internos oris, palati, faucium, laryngis parietes impingunt, ex quarum impulsu in tenuissimas gutturis membranulas, per glandularum salivalium porulos penetrant, se salivæ immiscent, ex ore fauces subeunt, tenues, & exilissimas musculorum, glandularum fibrillas pungunt, corrodunt, lympham in illis sistunt; nullæ gutturis partes, glandulæ tonsillæ, maxillares, harumce pravi moris particularum impulsu sunt immunes; hinc magis vel minùs divagatur malum, variaque prodeunt symptomata, pro varietate affectarum partium, prout violentiùs, vel segniùs interiores, vel exteriores faucium partes oppugnant, tantùmque in his non nihil corrosivi salis-ve acidi immixtum, quantùm sævitiæ in multiplicibus simptomatibus dicas; causa certè singulari observatione digna, cui tàm in statuendâ morbi diagnosi, quàm in convenienti medicamine eligendo maximè consulendum est.

III.

IN majori ægrorum numero, id Anginæ genus constantiori hoc se prodit modo, ægros repentè adoriuntur gutturis calor, linguæ magis, vel minùs spissatæ dolor, uva excreta, & in longitudinem porrecta ad fauces serpit; primis diebus febris perexigua videtur, macula alba Gangrænæ prænuntia amygdalarum alterutram cooperit, aphtam similitudine repræsentat, nec inflata ad fauces, uvam descendens ià larynge ad membranam pituitariam panditur; tribus vel quatuor diebus elapsis ngravescit malum, intenditur febris, os tetro odore, qualem præ se ferunt spiritus urinosi volatiles, inficitur, & alios inficit; humore acri & putido tument glandulæ; macula spissatur, indurescit, & in crustam convertitur, quæ brevi exsolvitur, ut alia subjacens exeat; adaugetur febris, nec persentitur in pulsu durities; è naribus fluit sanguis, balbâ nare loquitur æger, pallet facies, conduplicantur carotidum ictus, ægrotus gravedine laborans frequentèr emungit; ac solam pituitam

per nares emolitur, progreditur ulcus, per Trachæam Arteriam ſerpendo Pulmonem pervadit, anguſtior fit ſpiritus, Gangrænâ Pulmo afficitur, antè nonum vel decimum diem vita extinguitur; longiùs, latiùs, tardiùs, vel ſeriùs diffunditur flagitium, pro vi cauſæ morbum proferentis; non nunquàm extrinſecùs obſervantur tumores, inflantur parotides, conſtat febris, ſorbent, hauriunt facilè ægroti, rectè deglutiunt, nullamque ſuſtinent ſitim; humida eſt, velùt ſanorum lingua; valdè fætent illorum excrementa, nigroque colore inficiuntur; adultis, ſenibus neglectis, pueros teneræ ætatis, & infrà annos quindecim potiùs adoritur illa lues, ut potè qui ſint habitûs calidi, & humidi, irrequieti, nec non ad motum celerrimi ſe conſiſtere non valeant, quia edaces, & potulenti ſingulis momentis eſuriunt, & ſitiunt, ſic largioribus cibis & poculis indulgent, eò quòd ſint texturæ laxioris, mollioris, hinc aeris intemperiei, & maleficiis obnoxiores; lympham primò inquinari, ſatis eſt argumenti, quòd pueri ferè ſoli, vel ſaltèm antè omnes hâc labe inficiantur, eò quòd lymphâ affluant, ac proindè vaſis ipſam continentibus, adultis, ſenibus-vè præſtent, undè citiùs percutiuntur, citiùs victimæ mactantur.

IV.

ANGINAM Gangrænoſam à rareſcentiâ exordium ſumere ne dubites; lympha turgidior, mobiliorque facta, ubiquè vaſorum arietat, ſubtiliores illius partes diſſipantur, celeriori, promptiorique fugâ cæteræ diſſiliunt, ſolidorum ſine lege colluctantium multiplicantur impetus, ſtatim atque hæterogeneæ aeri immixtæ particulæ, necnon cum aere inſpiratæ ad lympham pervenerunt, velùt totidèm igniculi ſubvertunt illius compagem, illiuſque circuitum retardant, præpediunt, undè morbus ille vires adipiſcitur, putredinis fomites, futuræ Gangrenæ vel Sphaceli ſigna, ut probant tot ægrotantium hoc morbo extinctorum funera; necnon Cadaverum apertura; venenoſum hunc halitum faucium glandulis, muſculiſque primò inſultare ſatis, ſuperque declarant invadentis morbi ſymptomata, irritatis enim criſpatiſque Nervis ab inſolenti venenatâque aurâ, lymphæ, ſanguinis impeditur circulus, in minimis præſertim tubulis nectunt moram; in illis lymphæ momentum creſcet, tumens magis, majus ſpatium occupare conabitur, major illius in tubulorum parietes niſus, fortiùs, crebriùs contrahentur illorum tunicæ, undè tot mala, ipſa mors, producuntur: in eo præcipua verſatur Medici ſagacitas, ut acutè judicet de morbi ingenio, necnon auguretur ex ſymptomatum ferociâ, ne illum fugiat morbi indoles, ne illum ludat ſymptomatum dolus; exploranda imprimis morbi natura, perpendenda ſymptomatum magnitudo, ut votis reſpondeant adhibita Medicamina; occaſio celeritèr, dùm ſe præbet, arripienda, cunctari ſæpè fit nefas; incipiente igitùr morbo funde ſanguinem, repetitiſque vicibus funde; depletis majoribus vaſis, in febris remiſſione ſtibiato tartaro ſubmoveatur ventriculus. In Emetico reperitur medicamentum, conglutinatis hærentibusve ſuccis congener, & ad ipſis priſtinam conciliandam fluiditatem idoneum; naturam hujus remedii ſi explores, ſaponaceum eſt, ſulfure antimoniali & ſale alkalino confectum, craſſioribus humoribus attenuandis, ſubigendis aptum: in magnâ doſi adhibitum tanquàm Emeticum purgans per os & inteſtinorum cribra; craſſiores ſuccos propellit: in minori doſi uſurpatum, ſolvit lympham & humores, diaphoreſim promovet: nec febrem adauget, nec fluida periculosè commovet, nec perturbat ſecretiones, quantùm profit in morbis acutis evincit experientia. Hâc arte lymphæ & cruoris circuitûs in gutture tolluntur obices, humorum in primis viis ſtabulantium egeſtione, noxia quæ febrem adaugendo, lymphæ motum ſubverterent, putredinem parerent, his præſidiis propugnantur, arcenturque.

V.

MULTO magis expedit ſuccorum redundantium imminutionem Phlebotomiæ, Emeticis, quàm naturæ committere; celere, & proficuum remedium

exigit illa lues; cave igitùr ut quæ uſurpaveris medicamina, ſymptomatum ſævitiæ reſpondeant, quò ſanguinis motus intenſior, eò potentioris energiæ ſeliges acida; quò maculæ albæ plures erumpent, eò ſæpiùs ſubduces alvum Emeticis; quò pulſus frequentior & elatior, eò generoſiùs mittes ſanguinem; ſed ne ſileas, ne te decipiat doloſa tranquillitas; relictos iterare curſus, fucatâ quietis imagine, non raro meditatur tàm perfida ægritudo; quæ foris extincta apparebat, vires intùs, & clanculum cauſa recolligit, mox datura deteriorem ſymptomatum progeniem; à remediis idcircò non abſtinendum, niſi cruſtæ albæ, ſuo defraudatæ pabulo aruerint, niſi cum illarum lapſu interni ardoris teſtis odor pravus, ſanguinis è naribus ſtillicidium ſimùl & balbuties evanuerint: at ſi febris primis diebus ſola deceſſerit, non ideò fide ſigno mendaci; aliàs quæ tibi nimis credulo impoſuit tranquillitas, novis ſupervenientibus maculis albis, recrudeſcente morbo mortis ægri cauſa erit; his in anguſtiis ad Emeticum tanquàm ad ſalutare præſidium confugias, ne lympha turgidior exploſione factâ, tenues faucium & laryngis tubulos citò diſrumpat, & ibi funeſtos ſibi pandat exitus; Medici eſt abdominis clauſtra reſerare, ſtagnantibus liquoribus vias minùs periculoſas aperire per emunctoria ventris; nam ſtatim atque ad expulſionem humorum ventriculum, & inteſtina ſollicitavit remedium, jàm mitigantur, & recedunt, quæ metum inſtantis lethi incutiebant ſymptomata; urgente verò febre cum certâ pulſûs duritie, manante è naribus ſanguine, altera macularum in gutture eruptio, mittendi ſanguinis præſertim è ſaphenâ arguit neceſſitatem; ſed is ſive largo flumine, ſive repetitis vicibus educendus, ne majori rareſcentiæ detur locus, ne exhauriantur vires, ne remittente febre, decreſcentibus ſymptomatibus, recrudeſcente iterum morbo, maculæ novæ idem ſuadeant; acidis liquoribus largiùs indulgendum, ſi moleſta non ſit tuſſis; ut autem Emeticum proſperè ſuccedat, eo ipſo momento propinandum quo remittit febris, quo arcenda putredo; à putredine enim erumpunt maculæ albæ Gangrænoſæ, ſanguinem putreſcere nullus inficias iverit, niſi quem latuerint illius principia; ſed quid ratiociniis, vel verbis opus eſt, dum ſe ſenſibus putredo præbet aſpectabilem, dum putredinem exhalat os ægrotantium, & dum virtutes Emitici à Medicis cognoſcuntur?

Ergò Anginæ Gangrænoſæ Emeticum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus-Alexander Vieillard.

M. Ludovicus-Guillelmus le Monnier, Conſiliarius Medicus Regis ordinarius Regiique Noſocomii San-Germani in Layâ, Regiarumque Franciæ, Londinenſis ac Berolinenſis Academiarum Socius.

M. Joſephus-Exuperius Bertin, Supremi Walachiæ & Moldaviæ Principis Medicus ordinarius, & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius Veteranus.

M. Carolus Dionis.

M. Gedeon de Rabours.

M. Laurentius Ferrei.

M. Michael-Joſephus Majault.

M. Antonius Ferrein, Profeſſor Regius & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.

M. Bartholomæus Murry, Rei Herbariæ Profeſſor deſignatus.

Proponebat Pariſiis, ANTONIUS GARNIER, Lingonæus, Doctor Medicus Remenſis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1750, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1750.